

**ТҮРКІ ФРАЗЕОЛОГИЯСЫ: ЗЕРТТЕЛУІ, ГЫЛЫМИ-ТЕОРИЯЛЫҚ
МЕТОДОЛОГИЯСЫ ЖӘНЕ БОЛАШАГЫ**
Халықаралық ғылыми-теориялық конференция
МАТЕРИАЛДАР ЖИНАГЫ

Түркия Республикасы
24-27 сәуір Стамбул, 2023

**TÜRKÇE DEYİMLER: BİLİMSEL, KURAMSAL, METODOLOJİK AÇISINDAN
İNCELENMESİ; TARİHİ VE BUGÜNÜ**
**Uluslararası Bilimsel ve Teorik
KONFERANS MATERYALLERİ**

Türkiye Cumhuriyeti,
24-27 Nisan İstanbul, 2023

The collection of materials of the
International Scientific and Theoretical Conference

**TURKIC PHRASEOLOGY: RESEARCH, SCIENTIFIC AND
THEORETICAL METHODOLOGY AND PROSPECTS**

Republic of Turkey,
24-27 april Istanbul, 2023

ISBN 978-601-04-3966-5

Түркітанушы ғалым АВАКОВА РАУШАНГУЛ ӘМИРДИНҚЫЗЫНЫҢ
60 жылдық мерейтойына арналған

**TURKI FRAZEOLOGIYASY: ZERTTELUU, FYLYMI-TEORIYALIK
METODOLOGIYASY ЖӘНЕ БОЛАШАҒЫ**

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФЫЛЫМИ-ТЕОРИЯЛЫҚ КОНФЕРЕНЦИЯ

24-27 сәуір Стамбул (Түркия) 2023

Bilim insanı ve türkolog

AVAKOVA RAVŞANGÜL AMİRDINKİZİ'NIN

60. Yıldönümü anısına

“TÜRKÇE DEYİMLER:

**BİLİMSEL, KURAMSAL VE METODOLOJİK AÇIDAN İNCELENMESİ
VE TARİHİ VE BUGÜNÜ”**

ULUSLARARASI SEMPOZYUM

24-27 NİSAN İSTANBUL (TÜRKİYE) 2023

INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND THEORETICAL CONFERENCE

TURKIC PHRASEOLOGY: RESEARCH, SCIENTIFIC AND

THEORETICAL METHODOLOGY AND PROSPECTS

is dedicated to the 60th anniversary of the turkologist

AVAKOVA RAUSHANGUL AMIRDINOVNA

24-27 April Istanbul (Turkey) 2023

Халықаралық конференция материалдарының жинағы түркітанушы ғалым, профессор Авакова Раушангүл Әмирдинқызының 60 жылдық мерейтойына арналған ғалымдар мақалаларынан, тілдердің әр түрлі мәселелері бойынша ғалымдардың және жас ғалымдардың ғылыми зерттеулерінің өзекті материалдары бойынша ұсынатын мақалаларынан тұрады. Барлық мақалалар түпнұсқада берілген.

Uluslararası Sempozyum Materyalleri Türkolog Prof. Ravşangül Amirdinkizi Avakova'nın 60. yıldönümüne adanmış Araştırmacılar Bildirilerinden Dillerin çeşitli meseleleri hakkında araştırma yapanların ilmi araştırmalarının güncel konuları üzerinde yapılan çalışmalarından oluşmaktadır. Tüm bildiriler orijinal şeklinde verilmiştir.

The collection of materials of the international conference from scientific articles dedicated to the 60th anniversary of the Turkologist Avakova Raushangul Amirdinovna includes articles that present the results of scientific research by scientists and novice researchers on various issues of linguistics on the actual material of languages. All articles are given in original form.

Алматы: Қазақ университеті, 2023. – 389 с.
©КазНУ имени аль-Фараби, 2023

5. Brown D.H. Principles of Language Learning and Teaching. – Pearson Education ESL, 2006. – 410 p.
6. Сладкович Б.Г. Технические средства обучения в педагогическом институте: учебное пособие. – Л.: Ленингр. пед. ин-те, 1973. – 130 с.
7. Ушинский К.Д. Человек как предмет воспитания. – М.: Изд-во Акад. РСФСР, 1930. – 401 с.
8. Jane W. Teaching English Through English: A Course in Classroom Language and Techniques. – Longman ELT, 1982. – 126 p.
9. Burns A., Siegel J. International Perspective on Teaching the Four Skills in ELT. Listening, Speaking, Reading, Writing. – Palgrave Macmillan, 2018. – 259 p.
10. Ridnouer K. Managing Your Classroom. – Association for Supervision and Curriculum Development, 2006. – 189 p.

Әбдіқадырова А.Қ., Кузембекова Ж.Ж.
Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ
Алматы, Қазақстан

ЖАҢАНДАНУ МЕН ӘЛЕМДІК МӘДЕНИЕТ: ЖАСТАР ТІЛІНІң АНГЛИЦИЗМДЕНҮІ

Özet: Bu makale, ingilizce'nin gençlik konuşması üzerindeki dinamik olarak artan etkisine ve Kazakça'da küreselleşmenin etkisi altında yeni kelimelerin ortayamasına ve gençlik dilindeki Anglikizmlere odaklanacaktır. Modern zamanlarda, yeni bir bilgi akışı, teknolojik araçlar ve fenomenler için yavaş yavaş yeni bir isim, ingilizce eşdeğeri tanıtılmaktadır. Bilimsel, teknik, finansal, bankacılık, spor ve hatta kültürel kelime hazinesi dünya birleşmesinde sistematik hale getirilmiştir. Bütün bunlar bilimsel ilerleme, medeniyet için tutku dilinde kendini gösterir. Mevcut durum göz önüne alındığında, birçok dilbilimci yabancı kelime dağarcığını alakalı olarak görmektedir, çünkü girilen kelimelerin penetrasyonu giderek daha sık hale gelmektedir. Özellikle endişe verici olan şey, ingilizce argo kelimelerinin ve türevlerinin gençlerin günlük konuşmasında sıkılıkla bulunması geçegidir. Şimdi etrafımızdaki gençlerin ne hakkında konuşuklarının her zaman net olmadığı fark ediliyor. Bunun nedeni, gençlerin düşüncelerini ve duygularını yabancı dil araçlarıyla ifade etmelerinin daha kolay olmasıdır. Bununla birlikte, dil bilimcilerle gençlik argo için Kazakça bir alternatif sunmaya çalışmalılar.

Anahtar kelimeler: küreselleşme, ödünç alınan kelimeler, anglikizm, argo ve aydinger.

Summary: This article will focus on the rapidly growing influence of the English language on the youth's speech and the emergence of new words in the Kazakh language under the influence of globalization, as well as anglicisms in the youth language. In our time, a new name, the English equivalent, is gradually being introduced into use for new information flows, technological means and phenomena. Scientific, technical, financial, banking, sports and even cultural vocabulary are being systematized in the global unification. All this is reflected in the language of passion for scientific progress, civilization. Taking into account the current situation, many linguists consider foreign vocabulary relevant, noting that the penetration of incoming words is becoming more frequent. Of particular concern is the fact that words from English slang and their derivatives are often found in the everyday speech of young people. It is noticed that today it is not always clear what the teenagers around us are talking about. Because it is easier for young people to express their thoughts and feelings using the means of a foreign language. However, linguists should try to offer the Kazakh equivalent of youth slang.

Keywords: globalization, borrowing words, Anglicism, a slang and calque.

Тілдердің өзгеруі, дамуы, сөздік қорының жаңаруы және семантикалық өзгеріске ұшырауы – табиғи құбылыс. Ен бірінішіден, тіл – қоғамдағы әртүрлі өзгерістерге ұшырайтын қарым-қатынас құралы. Соңғы уақытта жаңандану үдерісі әсерінен бұл аудиосуалардың көпшілігі лексикада сөзсіз өз ізін қалдыруда [1, 69].

Барлық тілде басқа тілден енген сөздер болады. Жана сөздердің ені табиғи және тұрақты тілді дамыту процесі, бұл халықтар арасында олардың тарихының әртүрлі кезеңдеріндегі қатынастарын көрсетеді (саяси, әскери, экономикалық, мәдени). Шетелдік сөздерді білу адамның көкжиегін көнектеді, оны басқа тілдер әлемімен таныстырады, оған замануи өмірде жақсы бағыт-бағдар береді. Шетелдік сөздердің ені – қазіргі тіл дамуының бір жолы. Адамдар, елдер, мемлекеттер олар бір-бірімен өзара тығыз байланыста. Бүгінгі

заманауи әлем ағылшын тілін жоғары әлеуметтік мәртебесі бар, әлемдік тіл ретінде жұмыс істеу ауқымы кеңейіп келе жатқан тілге айналғанын көрсетеді. Қазақ БАҚ, әсіресе теледидар, ана тіліміздің «англицизмденуіне» әкелуде. Мәселен, брифинг және ток-шоу сияқты лексемалар, бұқаралық ақпарат күралдарының арқасында кеңінен таралды [2, 104].

Шетелдік сөздердің енуі – бұл ең алдымен, адамның даму тәсілі [3, 45]. Халықаралық қатынастардың дамуының арқасында жастардың сөйлеу тіліне және олардың ана тілінің сөздік корына тікелей тілдік байланыс үлкен әсерін тигізеді. Жаңа шетелдік сөздердің пайда болуы бір жағынан жастардың сөздік корын толықтырады, ал екінші жағынан, тіл өзіндік ерекшелігі мен әдемілігін жоғалтады. Лингвистер мен филологтар шет тілінен кірме сөздердің алаңдатарлық қарқынга жеткенін атап өтті. Олар Ағылшын сленгі барған сайын, жастардың сөйлеуінде жалпы сөздік корының 25% құрайтынын растайды. Шетелдік сөздердің көмегімен жастарға өз ойларын және сезімдерін білдіру оңайырақ [4, 8].

Ефремованың түсіндірме сөздігінде [5, 11] «Англицизм» ұғымына келесідей анықтама берілген: ағылшын тілінен алынған сөз, өрнек немесе ағылшын тіліне тән модельге негізделген сөйлеу айналымы. Бүтінгі таңда жастар қоғамында англицизмге деген құштарлық сәнге айналғандай. Кей жастар қарым-қатынас барысында ағылшынша сөйлеп, беделді болып көрінгісі келеді. Жоғары қарқынды техникалық прогресс бүкіл әлемде көш бастап тұрған мемлекет Америка болғандықтан, бізде қалыптасқан стереотип бойынша сол тілде сөйлей білу жоғары мәдениет пен абыройға лайықты болып саналады.

Лингвистикалық философияның белгілі ғалымы К. Ханазаров «Жаһандану ешбір жағдайда қолданыстағы тілдерге зиян келтіруге бағытталмаған объективті процесс. Дегенмен, ол тілдердің өзінің жылдамдауы және кеңеюі арқылы мындаған тілдердің негізінен шағын ұлттардың, халықтардың, тайпалар мен ұлыстардың тілдеріне негізін жойып жібереді» [6, 130].

ХХ ғасырдың басында ағылшын тілі халықаралық қарым-қатынас тіліне айналды. Бұл ағылшын тілі бүгін «Лингва франканың» бір түрі ретінде қызмет етеді – өз ана тілі туған ағылшын емес адамдардың үшін, әлемдік тілде жаһандану дәүіріндегі қауымдастықтардың халықаралық қатынас тілі [7]. Соңғы онжылдықтарда ғалымдар жаһандану процесін – қоғамның даму процесстері дейді. Бұл салыстырмалы түрде жаңа термин ғылыми және саяси әдебиеттерде кең қолданылады, қоғамдық-ғылыми пәндердің әрқайсысина оның ерекше маңыздылығы бар.

Бұл макалада біз жаһандану тұжырымдамасын «әлемдік үдерістің экономикалық, саяси және мәдени интеграциясы және біріздендірілуі» ретінде қарастырамыз [8, 6]. «Тіл мен «мәдениет» ұғымдары бір-бірімен тығыз байланысты ұғымдар болғандықтан, сол себепті бұл зерттеуде мәдени жаһандану үдерісі маңызды болып табылады. Қазіргі таңда кандай да болсын фильм, кітап, бейнебаян барлық елдерге дерен тарап, оқырмандар арасында лезде танымал болады. Мәдени жаһандануда интернеттің ролі айтартылғай айрықша.

Бір жағынан бұл дүние жүзіндегі белгілі бір мәдениеттер түрлерін танымал ету болса, екінші жағынан, танымал халықаралық мәдени құбылыстар ұлттық мәдениетпен орны алмастырылуы мүмкін. Қоғам – ғылыми-техникалық, экономикалық, мәдени көшбасшылық ретінде түсініледі. Мұның бәрі ағылшындардың әлем чемпионаты болып шығуына әкелді [2, 106].

Қазіргі қоғамдағы ағылшын тілін білудің маңыздылығы әртүрлі салаларда:

1. Ағылшын тілін білу – табысты мансап үшін қажетті критерий.
2. Ағылшын тілі – халықаралық қатынас тілі.
3. Ағылшын тілі – бизнес тілі. Халықаралық нарыққа шығуды қалайтын барлық ірі бизнесмендерге ағылшын тілін жоғары деңгейде менгеру жеткілікті.
4. Ағылшын тілін білу беделді шетелдік университеттерде окуға мүмкіндік береді.

5. Қызықты және қажетті әдебиеттердің көпшілігі ағылшын тілінде басылады. Өздерініз білетіндей, ақпаратты бұрмалауға бейім және автордың идеясын толық жеткізе алмайтын аударманы күтүге тұра келеді.

6. Интернеттегі қажетті ақпараты бар беттердің көпшілігі ағылшын тілінде таратылады [9, 204].

7. Барлық халықаралық жарыстар мен конференциялар ағылшын тілінде өтеді.

8. Компьютерлік бағдарламалар мен қосымшалардың көпшілігі ағылшын тілінде жазылған.

Кез келген тілде жаңа сөздердің енуі маңызды, өйткені олар тілдің қызмет ету және тарихи өзгеру процесінің құрамдас бөлігі және сөздік қорын толықтырудың негізгі көздерінің бірі болып табылады. Кірме сөздер лингвистикалық қауымдастықтар арасындағы этникалық, әлеуметтік, экономикалық және мәдени байланыстар фактілерін көрсетеді [7]. Кірме сөздер процесі лингвистикалық қызметтің негізі, әрі жаһандану мәдениетін біріктіру интеграциясы болып табылады.

М. А. Брейтер орыс тіліне ағылшын сөздерінің енуінің бірнеше жолын атап өтті [7, 49]. Осындай жолдармен сөздердің енуі тек орыс тілінде ғана емес, қазақ тілінде де орын алышып жатыр.

I. Сөздердің тікелей енуі – сөздің бастапқы мағынасынан еш айырмашылығы жоқ сөздер: top-model – топ-модель, chips – қытырлақ картоп, чипсы.

II. Гибридты – бір сөзі ағылшын тілі, екінші сөз басқа тілден құрылатын құрделі сөздер: SMS-мәтін, жаңалықмейкер, бешбармакshow және т.б.

III. Калька – шеттілдік сөздердің үлгісі бойынша сөздер мен сөз тіркестерін көшіру, енгізу, калькалаудың кең тараған төрт түрін кездестіруге болады.

a) Жартылай фразеологиялық – тіркесken сөздің бір компоненті аударылмайды: straight barter – тікелей бартер.

b) Толық фразеологиялық калькалар – екі компоненті де калькаланды. Green power – ақша күші.

c) Нақты фразеологиялық калькалар – мазмұны дәлме-дәл. Kill birds with one stone – бір оқпен екі қоян ату.

d) Сөзжасамдық калькалар – шет тілі сезінің түбірі сакталып, қазақ тілінің қосымшасы жалғануы арқылы жасалады. Planning – жоспарлау (пландау), manager – басқарушы.

IV. Жаргон – адамдардың бейресми тез ойларын жеткізу үшін қолданатын сөздері: crazy – ақымақ, рофф – мазақ ету, кринж – ұят.

V. Экзотизмдер – белгілі бір үлгіті сипаттайтын сөздер басқа халықтардың әдет-ғұрыптарын сипаттау кезінде қолданылады. Бұл сөздердің айрықша ерекшелігі синонимдері жоқ. Мысалы: hot-dog - хот-дог, cheesesburger – чизбургер;

VI. Композиттер – екі ағылшын сезінен тұратын сөздер, мысалы: photoshop – фотошоп (графикалық редактор), (photo – фотосурет, shop – дүкен).

Ен жаңа англицизмдердің шамамен 15%-ы тілде сәйкес атауының жоқтығынан алынған: виртуалды, инвестор, спонсор, спрей, секанд-ханд, хот-дог және т.б. Ағылшын сөздердің көптеп енуіне себебін айта кететін болсақ: айтуға онай және қыскарап. Кейбір сөздер бұрын игерілген немесе орыс және қазақ тіліндегі бірліктерді ығыстырып жіберді, мысалы, киім үлгісі орынына «look», женелдік орынан «sale» сөздерін бүгінгі таңда қолданылып жүр.

Жастар жаңашылдыққа, өзгерістерге тез бейімделгіш келетіндіктен, бүгінгі таңда жастардың сөйлеу тілінде англицизмді тілдік қолданыстарында байқаймыз. Жастардың сөйлеуіндегі англицизмдерді бірнеше тақырыптық топтарға бөлуге болады: сән, кино, ғаламтор, музыка, спорт, бұқаралық және жастар мәдениеті.

Сәнді киім кию, дүкендерді аралаумен көп уақыт өткізетін жастар өз сөздерінде кейбір ағылшын сөздерінің аудармасын білмesten киім атауларын айтып жүр. Long sleeve – ұзын женді киімді, тікелей «лонгслив» деп біледі, осы тұста бұл сөздің тікелей мағынасын білмеулері мүмкін. Сондай-ақ, леггинсы, стрейч, свитер, шопинг, шоппер және т.б. сөздер ағылшыннан тікелей қолданысқа еніп жатыр.

Фаламтор пайдаланушылар санының артуы компьютерлік лексиканың таралуына әкелді. Ең көп қолданыстағы әлеуметтік желілер: «Instagram», «Тик-ток» әүескерлері арасында: лайк; комментарий; влог; пост; хэштег; селфи; репост жасау; вайб; блогер; хейтер; дайрект; стрим; вайн; лузер; кринж; риспект және т.б. сөздердің күнделікті қолдану кең етек алуда.

Кино саласына келетін болсақ, шетелдік фильмдердің барлығы біздің ана-тілімізге аударылғанымен кейбір сөздер біздің сөздік қорымызға еніп жатыр. Мысалы: премьера; трейлер; актер; спойлер; драма; жанр; трагедия; блокбастер және т.б.

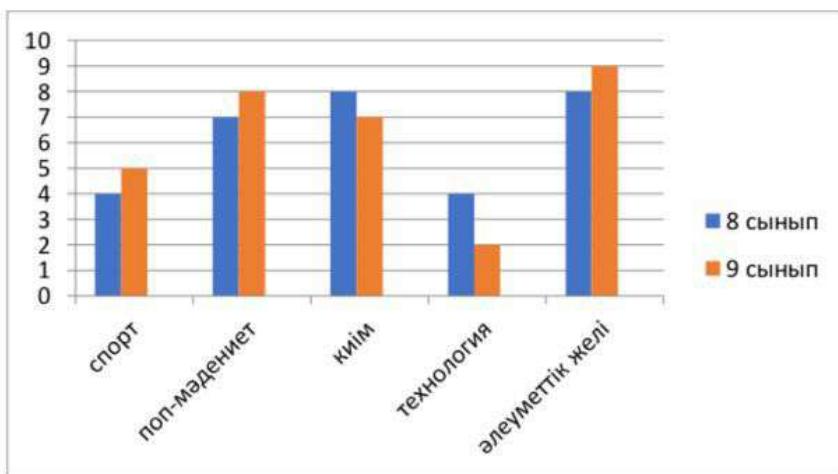
Спорттық ойындар көп жағдайда шетелдік ойындар болғандықтан, спорттық салада да жана сөздердің кездестіреміз. Дегенмен, қазіргі таңда бұл сөздірдің қолданысқа енгеніне көп уақыт болғандықтан кірме сөздер деп айту киынырақ. Спорттық терминологияға біртіндеп осындай англицизмдер еніп кетті: допинг (doping), пенальти (penalty), футбол (football), спорт (sport), фитнес (fitness) және басқалары [10, 315].

Фаламторлық желінің арқасында жаңа әндер жылдам тарап жатыр. Жастар осы әндерді жатташ алып, оның мағынасын түсінбестен айтып жүреді. Көшшілігі шетелдік әндерді тындастын жас-өспірімдер арасында келесідей сөздер енуде: хит; сингл; трэк; суперстар; римейк; лирикс; ковер; т.б.

Бір жағынан, жана сөздердің енуі сөздік корды дамытса, екінші жағынан, тіл өзіндік ерекшелігі мен құндылығын жоғалтуы мүмкін. Бірақ өскелең ұрап, оның ішінде окушылар мен студенттер ағылшын тілінен енген сөздерді әлдекайда қолданысқа енгізіп жүр.

Алматы қаласының №198 жалпы білім беретін қазақ мектебінде оқытын 8 және 9 сынып окушыларына жүргізілген зерттеу жұмыстарынан жастардың өз сөздерінде шеттілдік сөздерді қолдану себептері анықталды. Осы зерттеуден шыққан қорытынды бойынша ең көп қолданылатын салалар катарына: әлеуметтік желі (тик-ток, инстаграм), поп-мәдениет (кино, музика), киім (сән, мода) саласы жатады.

Ең алдымен бұл қорытындыға қол жеткізу үшін сауалнамаға 60 окушы қатысты. Сауалнамада күнділікті қарым-қатынаста англицизмді қаншалықты жиі қолданатыны әрі, ең көп қолданыстағы сөздер қатарын жазып берулері үтірді.

Қосынша 1. 8 және 9 сынып окушыларының англицизмді қолдану салалары

Осы кестеден қарап, окушылардың қызығушылықтары мен өмірге деген көзқарастарын ұғынуға болады. 8-сынып окушыларының 75% англицизмді өмірлерінде жиі қолданатынын, тіптен кейбір сөздердің ағылшынша аудармасы бар екенін білмеді. Мәселен, «прув», “prove” деген қазақ тіліндегі сөз екен деп ойлап жүрген окушылар, аудармасы «дәлелдеу» екенін білгенде ан-таң болды. 8-окушылардың англицизмдерді ең көп қолданатын салалары әлеуметтік желі мен киім саласы екенін көруге болады. Технология саласына жазған сөздер тым аз болды, соның ішінде IT-менеджер, фикс, квест деген сөздерді жазған.

9-сынып окушыларынан 60% жуығы англицизмді қунделікті өмірде қолданатынын растиды. Ол сөздердің қолдану себебі қазақ тілінде баламасы жоқ сөздердің бар екенін, жаңа атауларға осы сөздермен сиппатап қолдану ыңғайлы екенін жазып кетті. Ең көп қолданыс саласы әлеуметтік желі инстаграм және тик-токта комментарий жазу барысында, достар арасында, әңгімелесу барысында қолданады.

Жалпы ортақ есептеулердің орташа қорытындысы бойынша 60%-дан жоғары респонденттер кірме сөздерді ойларын оңай, әрі тез айтудары үшін қолданады. Олардың 27% қазақ тіліндегі баламасын білмегендіктен қолданса, 13% слэнг сөздерді мұлдем қолданбауға тырысады, себебі басқа тілден енген сөздерді қолданып тілдің тазалығы жойылады деген пікірде.

Жүргізілген зерттеу жұмысы бойынша келесідей тұжырымдар анықталды. Ағылшын тілі халықаралық қарым-қатынас тілі бола отырып, қазақ тілінің тілдік кодына терең енуде. Жастар өз сөйлеу тілінде англицизмдерді кеңінен қолдануда, осылайша жарқын және заманауи болуға ұмтыла отырып, өз ойлары мен сезімдерін еркін жеткізеді. Дегенмен, ағымдағы жағдайды бақылай отырып, көптеген тіл мамандары шеттілдік кірме сөздердің көтеп енуін айтып өтті. Кей жастардың қазақ тілінде ағылшынша сөздерді бейсаналы түрде қолданулары аландаушылық туғызады. Тіл тазалығының бұзылуы бірте-бірте осындағы кірме сөздердің ешқандай аудармасыз тілдің сөздік қорына енүі арқылы көріне бастайды. Сол себепті жастардың қунделікті қолданып жүрген сөздері мен ой жеткізуі үшін қолданатын слэнгтары лингвистер тарапынан бақылауға алынып, сол сөздердің барынша қазақша баламасын ұсынуға тырысу керектігін есімізден шығармағанымыз жөн. Осылайша, жастар тілі ана тілінде де әдемі көрініс таба алады.

Қосымша 2. 8-9 сынып оқушыларынан алынған сауалнама

1. Өз сөзінізде ағылшынша сөздерді қолданасыз ба? ИӘ/ЖОҚ
2. Неліктен англицизмдерді сөйлеу барысында қолданасыз?
 - A) оңай әрі тез
 - Ә) қазақша баламасы жоқ
 - Б) заманауи тұрғыдан сәнді
 - В) өз жауабыңыз
3. Бес түрлі сала бойынша қандай англицизм сөздерін білесіз?
 - A) спорт Ә) поп-мәдениет Б) техника В) әлеуметтік желі Г) киім

Пайдаланылған әдебиеттер:

1. Maira Y. European Scientific Journal. // LANGUAGE MODERNIZATION IN KAZAKH: TERMINOLOGY ISSUES. – 2014. – 2. – 1857-7881. P. 69-72.
2. Nabidullin A.S., Ordabaev Ch.K. International Journal of Humanities and Natural Sciences.// THE ROLE OF GLOBALIZATION AND ANGLOIFICATION OF WORLD CULTURE ON THE APPEARANCE OF BORROWINGS OF THE ENGLISH LANGUAGE IN THE SPEECH OF MODERN YOUTH. – 2021. – P. 104-108.
3. Слепцова Е.В. Заимствования, их роль и место в системе современного немецкого языка // Иностранные языки в школе. – М., 2009. – С. 45-47.
4. Ваулина Е.Ю. Давайте говорить правильно!: Новейшие и наиболее распространенные заимствования в современном русском языке / Е.Ю. Ваулина, Г.Н. Скляревская. – М., 2005. – С. 86-88.
5. Ефремова Т.Ф. Новый словарь русского языка. Толково-словообразовательный. – М.: Русский язык, 2000. – 289 с.
6. Ханазаров К. Х. К проблеме философии языка. – Ташкент: Узбекистан, 2007. – 133 с.
7. Брейтер М.А. Англицизмы в русском языке: история и перспективы. Пособие для иностранных студентов-русистов. – Владивосток: Диалог, 2012. – 156.
8. Abdalgane, Mohammed. English Language and Globalization. – 2020. – P. 5-11.
9. Heather M. The Globalization of English and the English Language Classroom, ELT Journal. – 2006. – 60. – 2. P. 204-206.
10. Мартин М. Словарь иностранных слов. – М., 2000. – 315 с.